ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः
हिरः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता— पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 2.1 dated July 31, 2025.

- 1. This replaces the earlier version 2.0 dated June 30, 2024.
- 2. No errors found in this version.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 31st March 2019
2nd	Version Number	0.1 dated 31st March 2020
3rd	Version Number	0.2 dated 30th June 2020
4th	Version Number	0.3 dated 31st Aug 2020
5th	Version Number	1.0 dated 30th June 2021
6th	Version Number	1.0 dated 31st Oct 2021
7th	Version Number	1.1 dated 31st Aug 2022
8th	Version Number	1.1 dated 31st Oct 2023
9th	Version Number	2.0 dated 30th June 2024

|--|

1	कृष्ण यजुर्वेदी	य तैत्तिरीय र	संहिता पद	पाठे प्रथमं	काण्डं 11
1.1	प्रथमकाण्डे प्र	थमः प्रश्नः	– दर्शपूर्ण	गसौ	11

vedavms@gmail.com

Introduction and Notes

This Taittireeya Samhita Pada Paata book is being compiled for the benefit of Veda Students for learning, with no commercial purpose. There will be 44 volumes, one book/volume for each Prasna (Subject). This book is being published in Sanskrit, Tamil and Malayalam languages.

These books are, strictly, for learning under the guidance of a qualified Vedic Guru and not meant for self-learning.

We thank our guides, Shri Ganapathy Sharma and Shri Subramania Sharma, with our namaskarams, who inspired us to compile this book.

Sources of reference:

We have referred the following two books mainly for this compilation:

- Taittireeya Samhita printed by Mysore Branch Press in 1894. This has the complete Krishna Yayur Veda Taittireeya Samhita work of great Scholar Shri Bhatta Bhaskara Misra.
- Taittireeya Samhita printed by Anandashram Press in 1862 containing the work of great Scholar Shri Sayanacharya.

Both these books provide the Pada Paatam of the Taittireeya Samhita at the end of the Panchatis or the end of the Anuvaham or sometimes Prasnam.

Conventions/Symbols used in this book:

We have used normal conventions for gm, gg, avagraham, Anunaasikam as in other books that have been released.

Notes and Explanations

Structure of the Book:

The Vakyam of each Panchati is given as provided in the Samhita book. The Pada Paatam is provided immediately under each of the Panchatis. The number of Padams in the Panchati is mentioned in bracket after Panchati number, to ensure the Padam is properly typed and coded as per Source Book.

A Panchati will have 50 Padams only. If the Panchati ends in an Anuvaham, the numbers may not be exactly 50. If the Anuvaham has only one Pachati as in **TS 1.1.1**, the Padam count comes to 43. When the count does not match 50, the indication is made through the Korvai.

If the number of Padams in the last Panchati of an Anuvaham is more than 50, the marking () is made at the end of the 50th Padam. The Korvai mentions 'Panchadasa ca) (meaning 15 Padams), we come to know that there are 50+15 = 65 Padams in that Panchati. Example **TS 1.1.6.**

Each of the Panchati will end with the Padam as per the Pada Paatam. Vakyam is also started and ended with the respective Padam as a check. The Prasna Korvai, Anuvaha Korvai and Special Korvai, if any, shall be provided after the Pata Padam of the last Panchati of the Anuvaham or Prasnam for reference. Special Korvai shall be provided at the end of respective Panchati as it is given in the source documents.

Conventions for Pada Paatam:

- 1. Each Panchati will end with a Padam and its Ruk Symbol.
- 2. Dheerga Swaritam **will be** marked in places the Swaritam needs to be extended in our book. Only the Swaritam is marked in the source books as per Pada Paata conventions.
- 3. While rendering or study, the rules of Dheerga Swaritam shall be applied
 - a) When a Dheerga letter with Swaritam is followed by a Conjunct Consonants (Samyukta Aksharam)
 - b) A word with a Dheerga Akshara Anuswaram in the middle of the statement with a Swaritam
 - c) The last Aksharam/letter of the Padam has **a Swaritam** and the letter is
 - a. A Dheerga Letter or
 - b. An Anuswaram
- Kindly refer to our Article on Dheerga Swaritam available in our website vedavms.in for the article on basics of Veda Recital – Dheerga Swaritam.
- 5. Kindly refer to your Guru for exceptions and how the rendering needs to be made.

6. Some common words which are repeated in Pada Padam and what it denotes as per convention are given below:

(Special attention is to be given to this word. This is not "para" + "iti". There is no preposition in "para", but it is "parA")

Note: readers are requested to refer to the Article on Vowel Sandhi.
When a word needs to be taken as it is without any change, the Pada Padam provides it as "that word" + 'iti'. Example, Panchati 4 - विष्णो इति .

==============

Prarthanaa Mantras:

- 1. यो वेदादौ स्वरः प्रोक्तो वेदान्ते च प्रतिष्ठितः । तस्य प्रकृतिलीनस्य यः परः स महेश्वरः ।
- 2. ऋत्र स्तयं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलं । ऊर्ध्वरेतंविरूपाक्षंविश्वरूपाय वै नमो नमः। (ओं नमः परमात्मने)
- 3. गुणानां त्वा गुणपति ए हवामहे कृविं कवीना मुप्मश्रवस्तमं । *(श्री महागणपतयेनमः)*
- 4. तत्पुरुषायविदाहे महासेनाय धीमहि । तन्नः षण्मुखः प्रचोदयात् । (कुमारगुरवे नमः)
- 5. प्रणो देवी सरस्वति वाजेभिर्वाजिनीवति । धीनामवित्र्यवतु । (महासरस्वत्यै नमः)
- <mark>6.</mark> सदाशिव समारम्भां शंकराचार्य मध्यमां । अस्मदाचार्य पर्यन्तां वन्दे गुरु परंभरां । (श्री गुरुभ्यो नमः)

Page 9 of 48

7. व्यासं विसष्ठ नप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषं ।
पराशरात्मजं वन्दे शुक तातं तपोनिधिं ।
व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ।
(श्री वेदव्यासाय नमः)

<u>ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः</u> हिरः <u>ओं</u>

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.1 प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - दर्शपूर्णमासौ

TS 1.1.1.1

ड्वे त्वो, –र्जे त्वा, वायवः स्थोपायवः स्थ, देवो वः सिवता प्रार्पयतु
श्रेष्ठतमाय कर्मण्, आ प्यायद्ध्वमिष्निया देवभाग–मूर्जस्वतीः पर्यस्वतीः
प्रजावती–रनमीवा अयक्ष्मा मा वः स्तेन ईशत मा ऽघश्र्सो, रुद्रस्य
हेतिः परि वो वृणक्तु, ध्रुवा अस्मिन् गोपतौ स्यात बह्वीर्, यजमानस्य
पशून् पाहि ॥ 1

TS 1.1.1.1 Padam

इषे । त्वा । ऊर्जे । त्वा । वायवः । स्थ । उपायव इत्युप – आयवः । स्थ । देवः । वः । स्विता । प्रेति । अर्पयतु । श्रेष्ठतमायेति श्रेष्ठ – तमाय । कर्मणे । एति । प्यायद्ध्वम् । अध्नियाः । देवभागमिति देव – भागम् । ऊर्जस्वतीः । पयस्वतीः । प्रजावतीरिति प्रजा – वतीः । अनमीवाः । अयक्ष्माः । मा । वः । स्तेनः । ईशत । मा ।

अघश्राप्स इत्यघ – श्रप्सः । रुद्रस्य । हेतिः । परीति । वः । वृणक्तु । ध्रुवाः । अस्मिन्न् । गोपताविति गो –पतौ । स्यात । बह्वीः । यजमानस्य । पशून् । पाहि ॥ 1 (43) (इषे-त्रिचत्वारि एशत्)(A1) TS 1.1.2.1 यज्ञस्य घोषदसि, प्रत्युष्ट ए रक्षः प्रत्युष्टा अरातयः, प्रेयमगाद्-धिषणा बर्.हिरच्छ मनुना कृता स्वधया वितष्टा त आ वहन्ति कवयः पुरस्ताद् देवेभ्यो जुष्टमिह बर्.हिरासदें, देवानां परिषूतमसि वर्.षवृद्धमिस, देवबर्.हिर्मा त्वा उन्वङ् मा तिर्यक्, पर्व ते राद्ध्यासमा-च्छेता ते मा रिषं, देवंबर्.हिः शतवंल्.शं ँवि रोह, सहस्रवल्.शाः [] 2 TS 1.1.2.1-Padam यज्ञस्य । घोषत् । असि । प्रत्युष्टमिति प्रति – उष्टम् । रक्षः । प्रत्युष्टा इति प्रति – उष्टाः । अरातयः । प्रेति । इयम् । अगात् । धिषणा । बर्.हिः । अच्छ । मनुना । कृता । स्वधयेति स्व-धया । वितष्टेति वि – तृष्टा । ते । एति । वहन्ति । कवयः । पुरस्तात् । देवेभ्यः । जुष्टम् । इह । बर्.हिः । आसद इत्या – सदे । देवानाम् । परिषूतमिति परि –सूतम् । असि । वर्.षवृद्धमिति वर्.ष–वृद्धम् ।

असि । देवंबर्.हिरिति देवं –बर्.हिः । मा । त्वा । अन्वक् । मा । तिर्यक् । पर्व । ते । राद्ध्यासम् । आच्छेत्तेत्या – छेता । ते । मा । रिषम् । देवंबर्.हिरिति देवं–बर्.हिः । शतवल्.शमिति शत–वल्.शम् । वीति । रोह । सहस्रवल्.शा इति सहस्र –वल्.शाः । 2 (50)

TS 1.1.2.2

वि वय ् रुहेम, पृथिव्याः सम्पृचः पाहि, सुसम्भृता त्वा सं भराम्यदित्यै रास्ना ऽसीन्द्राण्यै सन्नहनं, पूषा ते ग्रन्थिं ग्रथ्नातु, स ते मा ऽऽ स्थादिन्द्रस्य त्वा बाहुभ्यामुद्-यच्छे, बृहस्पतेर् मूर्द्ध्ना हरा,-म्युर्वन्तरिक्षमन्विहि, देवङ्गममसि ॥ 3

TS 1.1.2.2 Padam

वीति । वयम् । रुहेम । पृथिव्याः । सम्पृच इति सं – पृचः । पाहि ।
सुसम्भृतेति सु – सम्भृता । त्वा । सिमिति । भगमि । अदित्यै । गर्मा ।
असि । इन्द्राण्यै । सन्नहन्मिति सं – नहनम् । पूषा । ते । ग्रन्थिम् ।
ग्रथ्नातु । सः । ते । मा । एति । स्थात् । इन्द्रस्य । त्वा । बाहुभ्यामिति
बाहु – भ्याम् । उदिति । यच्छे । बृहस्पतेः । मूर्द्ध्ना । हगमि । उरु ।

vedavms@gmail.com Pag

अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । देवङ्गममिति देवम् – गमम् । असि ॥ 3 (38) (सहस्रवल्.शा–अष्टात्रिण्शच्च) (A2) TS 1.1.3.1 शुन्धद्ध्वं दैव्याय कर्मणे देवयज्यायै, मातरिश्वनो घर्मो ऽसि द्यौरसि पृथिव्यंसि विश्वधाया असि परमेण धाम्ना दृ एहं स्व मा हार्, वस्नां पवित्रमिस शतधारं वसूनां पवित्रमिस सहस्रधार ए, हुतः स्तोको हुतो द्रफ्सो उग्नये बृहते नाकाय स्वाहा द्यावापृथिवीभ्या एं, सा विश्वायुः, सा विश्वव्यचाः, सा विश्वकर्मा, सं पृच्यद्ध्व-मृतावरी-रूर्मिणी-र्मधुमत्तमा मन्द्रा धनस्य सातये, सोमेन () त्वाऽऽ तनच्मीन्द्राय दधि, विष्णों हव्य एं रक्षस्व ॥ 4 **TS 1.1.3.1-Padam** शुन्धद्ध्वम् । दैव्याय । कर्मणे । देवयज्याया इति देव –यज्यायै । मातरिश्वनः । घर्मः । असि । द्यौः । असि । पृथिवी । असि । विश्वधाया इति विश्व –धायाः । असि । परमेणं । धाम्नां । दृष्हंस्व । मा । ह्वाः । वसूनाम् । पवित्रम् । असि । शतधारमिति शत –धारम् । वसूनाम् ।

पवित्रम् । असि । सहस्रधारमिति सहस्र – धारम् । हुतः । स्तोकः ।

हुतः । द्रफ्सः । अग्नये । बृहते । नाकाय । स्वाहा । । ॥ द्यावापृथिवीभ्यामिति द्यावा - पृथिवीभ्याम् । सा । विश्वायुरिति विश्व-आयुः । सा । विश्वव्यंचा इति विश्व –व्यचाः । सा । विश्वकर्मेति विश्व –कर्मा । समिति । पृच्यद्ध्वम् । ऋतावरीरित्यृत – वरीः । ऊर्मिणीः । मधुमत्तमा इति मधुमत्–तमाः । मन्द्राः । धनस्य । सातये । सोमेन () । त्वा । एति । तनच्मि । इन्द्राय । दर्धि । विष्णो इति । हव्यम् । रक्षस्व ॥ ४ (58) (सोमें-नाष्टौ चं) *(A3)* TS 1.1.4.1 कर्मणे वां देवेभ्यः शकेयं, वैषाय त्वा, प्रत्युष्ट 🗸 रक्षः प्रत्युष्टा अरातयो, थूरिस धूर्व धूर्वन्तं धूर्व तं यो ऽस्मान् धूर्वति तं धूर्वयं वयं धूर्वाम, -स्त्वं देवानामसि सस्नितमं पप्रितमं जुष्टतमं वहितमं देवहृतम-महुतमसि हविर्धानं, दृ्हस्व मा ह्वार्, मित्रस्य त्वा चक्षुषा प्रेक्षे मा भेर्मा सं विकथा मा त्वा -[] 5

Page 15 of 48

TS 1.1.4.1-Padam कर्मणे । वाम् । देवेभ्यः । शकेयम् । वेषाय । त्वा । प्रत्युष्टमिति प्रति – उष्टम् । रक्षः । प्रत्युष्टा इति प्रति – उष्टाः । अरातयः । धूः । असि । धूर्व । धूर्वन्तम् । धूर्व । तम् । यः । अस्मान् । धूर्वति । तम् । धूर्व। यम्। वयम्। धूर्वामः। त्वम्। देवानाम्। असि। सस्नितममिति सस्नि–तमम् । पप्रितममिति पप्रि –तमम् । जुष्टतममिति जुष्ट - तमम् । वहितममिति वहि - तमम् । देवहृतममिति देव-हृतमम् । अहुतम् । असि । । ॥ । हविर्धानमिति हविः – धानम् । दृ्हस्व । मा । ह्वाः । मित्रस्य । त्वा । चक्षुषा । प्रेति । ईक्षे । मा । भेः । मा । समिति । विक्थाः । मा । त्वा । 5 (50) TS 1.1.4.2 हि एसिष, – मुरु वाताय, देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ऽश्विनोर्बाहुभ्यां, पूष्णो हस्ताभ्या-मग्नये जुष्टं निर्वपाम्यग्नीषोमाभ्या-मिदं देवाना-मिदमुं नः सह, स्फात्यै त्वा नारात्यै, स्वरिभ वि ख्येषं,

वैश्वानरं ज्योतिर्, दृण्हन्तां दुर्या द्यावापृथिव्यो,-रुर्वन्तरिक्ष मन्वि, – हादित्यास्त्वोपस्थे सादयाम्यग्ने हव्य 🗸 रक्षस्व ॥ ६ TS 1.1.4.2 । हिं ्सिषम् । उरु । वाताय । देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र –सवे । अश्विनोः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । पूष्णः । ा ॥ ॥ । हस्ताभ्याम् । अग्नये । जुष्टम् । निरिति । वपामि । ा । नः । सह । स्फात्यै । त्वा । न । अरात्यै । सुवः । अभि । वीति । ख्येषम् । वैश्वानरम् । ज्योतिः । दृण्हन्ताम् । दुर्याः । द्यावापृथिव्योरिति द्यावा – पृथिव्योः । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । अदित्याः । त्वा । उपस्थ इत्युप-स्थे । सादयामि । अग्ने । हव्यम् । रक्षस्व ॥ 6 (46) (मा त्वा-षट्चत्वारि⊍्शच्च) *(A4)* TS 1.1.5.1 देवो वः सवितोत् पुनात्वच्छिद्रेण पवित्रेण वसोः सूर्यस्य रिमिभ, -रापो देवीरग्रेपुवो अग्रेगुवो ऽग्र इमं यज्ञं नयताग्रे यज्ञपतिं

धत्तयुष्मानिन्द्रो ऽवृणीत वृत्रतूर्ये, यूयमिन्द्रमवृणीद्ध्वं वृत्रतूर्येप्रोक्षिताः स्था, -ग्नये वो जुष्टं प्रोक्षाम्यग्नीषोमाभ्या ् शुन्धद्ध्वं दैव्याय कर्मणे देवयज्याया, अवधूत ् रक्षो ऽवधूता अरातयो ऽदित्यास्त्वगिस् प्रिते त्वा -[] 7

TS 1.1.5.1-Padam

देवः । वः । सविता । उदिति । पुनातु । अच्छिद्रेण । पवित्रेण । वसीः । सूर्यस्य । रिमिभिरिति रिम – भिः । आपः । देवीः । अग्रेपुव इत्यंग्रे-पुवः । अग्रेगुव इत्यंग्रे-गुवः । अग्रे । इमम् । यज्ञम् । नयत । अग्रे । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । धत्त । युष्मान् । इन्द्रः । अवृणीत । वृत्रतूर्य इति वृत्र –तूर्य । यूयम् । इन्द्रम् । अवृणीद्ध्वम् । वृत्रतूर्य इति वृत्र –तूर्ये । प्रोक्षिता इति प्र –उक्षिताः । स्थ । अग्नये । वः । जुष्टम् । प्रेति । उक्षामि । अग्नीषोमाभ्यामित्यग्नी – सोमाभ्याम् । र् शुन्धद्ध्वम् । दैव्याय । कर्मणे । देवयज्याया इति देव-यज्यायै । अवधूतमित्यव – धूतम् । रक्षः । अवधूता इत्यव – धूताः । अरातयः । अदित्याः । त्वक् । असि । प्रतीति । त्वा । 7 (50)

TS 1.1.5.2

पृथिवी वेत्त्व, —धिषवणमसि वानस्पृत्यं प्रति त्वा ऽदित्यास्त्वग्—वेत्त्वग्ने—
स्तनूरिस वाचो विसर्जनं देववीतये त्वा गृह्णा, —म्यद्गिरिस वानस्पृत्यः
स इदं देवेभ्यो हव्य ए सुशिम शिम, —ष्वेषमा वदोर्जमा वद द्युमद्—
वदत वय ए सङ्घातं जेष्म, वर्.षवृद्धमिस, प्रति त्वा वर्.षवृद्धं वेतु,
परापूत ए रक्षः परापूता अरातयो, रक्षसां भागो () ऽिस, वायुर्वो
वि विनक्तु, देवो वः सिवता हिरण्यपाणिः प्रति गृह्णातु ॥ 8

TS 1.1.5.2

पृथिवी । वेतु । अधिषवणमित्यधि – सर्वनम् । असि । वानस्पत्यम् । प्रतीति । त्वा । अदित्याः । त्वक् । वेतु । अग्नेः । तनूः । असि । वाचः । विसर्जनमिति वि–सर्जनम् । देववीतय इति देव– वीतये । त्वा । गृह्णामि । अद्रिः । असि । वानस्पत्यः । सः । इदम् । देवेभ्यः । ह्व्यम् । सुशमीति सु– शमि । शमिष्व । इषम् । एति । वद् । ऊर्जम् । एति । वद । उर्जम् । सङ्घातमिति सं–धातम् । जेष्म । वर्.षवृद्धमिति वर्.ष –वृद्धम् । असि । प्रतीति । त्वा । वर्.षवृद्धमिति वर्.ष –वृद्धम् । असि । प्रतीति । त्वा । वर्.षवृद्धमिति वर्.ष –वृद्धम् । असि । प्रतीति । त्वा । वर्.षवृद्धमिति वर्.ष –वृद्धम् । वेतु ।

```
परापूतमिति परा – पूतम् । रक्षः । परापूता इति परा– पूताः ।
अरातयः । रक्षंसाम् । भागः ( ) । असि ।
वायुः । वः । वीति । विनकु । देवः । वः । सविता ।
हिरण्यपाणिरिति हिरण्य – पाणिः । प्रतीति । गृह्णातु ॥ 8 (61)
(त्वा - भाग - एकादश च) (A5)
TS 1.1.6.1
अवधूत ए रक्षो ऽवधूता अरातयो ऽदित्यास्त्वगिस प्रति त्वा पृथिवी वेत्तु,
दिवः स्कम्भनिरसि प्रति त्वा ऽदित्यास्त्वग्–वेत्तु, धिषणा ऽसि पर्वत्या
प्रति त्वा दिवः स्कम्भनिवेत्तु, धिषणा ऽसि पार्वतेयी प्रति त्वा पर्वति वेत्तु,
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णोहस्ताभ्यामधि वपामि
धान्यमिस धिनुहि देवान्, प्राणायं त्वा, () ऽपानायं त्वा, व्यानायं त्वा,
दीर्घामनु प्रसितिमायुषे धां, देवो वः सविता हिरण्यपाणिः
प्रति गृह्णातु ॥ 9
TS 1.1.6.1-Padam
अवधूतमित्यव – धूतम् । रक्षः । अवधूता इत्यव – धूताः । अरातयः ।
अदित्याः । त्वक् । असि । प्रतीति । त्वा । पृथिवी । वेत्तु । दिवः ।
```

स्कम्भनिः । असि । प्रतीति । त्वा । अदित्याः । त्वक् । वेतु । धिषणा । असि । पर्वत्या । प्रतीति । त्वा । दिवः । स्कम्भनिः । वेतु । धिषणा । असि । पार्वतेयी । प्रतीति । त्वा । पर्वतिः । वेतु । देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र –सवे । अश्विनोः । बाहुभ्यामिति–बाहुभ्याम् । ॥ पूष्णः । हस्ताभ्याम् । अधीति । वपामि । धान्यम् । असि । धिनुहि । देवान् । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा () । अपानायेत्यप – अनाय । त्वा । व्यानायेति वि– अनाय । त्वा । दीर्घाम् । अन्विति । प्रसितिमिति प्र – सितिम् । आयुषे । धाम् । देवः । वः । सविता । हिरण्यपाणिरिति हिरण्य – पाणिः । प्रतीति । गृह्णातु ॥ ९ (65) (प्राणाय त्वा - पञ्चदश च) (A6) TS 1.1.7.1 धृष्टिरिस ब्रह्म यच्छापांग्ने ऽग्निमामादं जिह, नि ष्क्रव्याद ् सेधाऽऽ देवयजं वह, निर्दग्ध ए रक्षो निर्दग्धा अरातयो ध्रुवमसि पृथिवीं दृ ण्हाऽऽयुर्दृ ण्ह प्रजां दृ ण्ह सजातानस्मै यजमानाय पर्यू ह,

्धर्त्रमस्यन्तिरक्षं दृ्ण्ह प्राणं दृ्ण्हापानं दृ्ण्ह सजातानस्मै यजमानाय ्। । । । पर्यूह, धरुणमिस दिवं दृ्ण्ह चक्षुर् –[] 10

TS 1.1.7.1-Padam

धृष्टिः । असि । ब्रह्मं । यच्छ । अपेति । अग्ने । अग्निम् । । ॥ । । । । । । । । । । । अगादिमित्याम –अदम् । जिह । निरिति । क्रव्यादिमिति क्रव्य–अदम् । सेध । एति । देवयजमिति देव – यजम् । वह । निर्दग्धमिति निः – दग्धम् । रक्षः । निर्दग्धा इति निः– दग्धाः । अरातयः। ध्रुवम् । असि । पृथिवीम् । दृञ्ह । आयुः । दृञ्ह । प्रजामिति प्र –जाम् । दृ एह । सजातानिति स-जातान् । अस्मै । यजमानाय । परीति । ऊह । धर्त्रम् । असि । अन्तरिक्षम् । दृ<u>ण्ह</u> । प्राणमिति प्र- अनम् । दृ<u>ण्</u>ह । अपानमित्यप – अनम् । दृष्ह । सजातानिति स–जातान् । अस्मै । यजमानाय । परीति । ऊह । धरुणम् । असि । दिवम् । दृ्ह । चक्षुः । 10 (50)

TS 1.1.7.2

दृण्ह श्रोत्रं दृण्ह सजातानस्मै यजमानाय पर्यूह, धर्मासि दिशो । । । । । दृण्ह योनिं दृण्ह प्रजां दृण्ह सजातानस्मै यजमानाय पर्यूह, चितः

TS 1.1.7.2-Padam

दुण्ह । श्रोत्रम् । दुण्ह । सजातानिर्ति स-जातान् । अस्मै । यजमानाय । परीति । ऊह । धर्म । असि । दिशः । दुण्ह । योनिम् । दुण्ह । प्रजामिति प्र –जाम् । दुण्ह । सजातानिर्ति स–जातान् । अस्मै । यजमानाय । परीति । ऊह । चितः । स्थ । प्रजामिति प्र –जाम् । उस्मै । यजमानाय । परीति । ऊह । चितः । स्थ । प्रजामिति प्र –जाम् । अस्मै । रियम् । अस्मै । सजातानिति स–जातान् । अस्मै । यजमानाय । परीति । ऊह । भृगूणाम् । अङ्गिरसाम् । तपसा । तप्यद्ध्वम् । यानि । धर्मे । कपालानि । उपचिन्वन्तीत्युप – चिन्वन्ति । वेधसः ॥ पूष्णः । तानि । अपीति । वृते । इन्द्रवायू इतीन्द्र–वायू । विति । मुञ्चताम् ॥ 11 (48) (चक्षु – रष्टाचत्वारिण्शच्य) (A7)

TS 1.1.8.1

सं वपामि, समापो अद्भरग्मत समोषधयो रसेन्स ए रेवतीर् । । । । जगतीभिर् मधुमतीर्मधुमतीभिः सृज्यद्ध्व, – मद्भ्यः परि प्रजाताः स्थ सम्ब्रिः पृच्यद्ध्वं, जनयत्यै त्वा सं यौम्यग्नये त्वा, ऽग्नीषोमाभ्यां, मखस्य शिरो ऽसि, घर्मो ऽसि विश्वायु, – रुरु प्रथस्वोरु ते यज्ञपितिः प्रथतां, त्वचं गृह्णी, – ष्वान्तरित् प्रक्षो उन्तरिता अरातयो, देवस्त्वा सिवता () श्रपयतु वर् षिष्ठे अधि नाके ऽग्निस्ते तनुवं मा ऽति धागग्ने ह्व्यण् रक्षस्व, सं ब्रह्मणा पृच्य, – स्वैकताय स्वाहा, द्विताय स्वाहा, विताय स्वाहा ॥ 12

TS 1.1.8.1 - Padam

समिति । वपामि । समिति । आपः । अद्भिरित्यत् – भिः । अग्मत । समिति । ओषधयः । रसेन । समिति । रेवतीः । जगतीभिः । मधुमतीभिरिति मधु – मतीभः । मधुमतीभिरिति मधु – मतीभः । स्ज्यद्ध्वम् । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । परीति । प्रजाता इति प्र –जाताः । स्थ । समिति । अद्भिरत्यत् – भिः । प्रच्यद्ध्वम् । जनयत्यै । त्वा । समिति । यौमि । अग्नये । त्वा । पृच्यद्ध्वम् । जनयत्यै । त्वा । समिति । यौमि । अग्नये । त्वा । अग्नीषोमाभ्यामित्यग्नी – सोमाभ्याम् । मखस्य । शिरः । असि । धर्मः । असि । विश्वायुक्तरिति विश्व– आयुः । उक्त ।

प्रथस्व । उरु । ते । यज्ञपितिरिते यज्ञ – पितः । प्रथताम् ।

त्वचम् । गृह्णीष्व । अन्तरितमित्यन्तः –इतम् । रक्षः । अन्तरिता

इत्यन्तः – इताः । अरातयः । देवः । त्वा । सविता () । श्रपयतु ।
वर्.षिष्ठे । अधीति । नाके । अग्निः । ते । तनुवम् । मा । अतीति ।
धाक् । अग्ने । हव्यम् । रक्षस्व । समिति । ब्रह्मणा । पृच्यस्व ।

एकताय । स्वाहा । द्विताय । स्वाहा । त्रिताय । स्वाहा ॥ 12 (72)

(सविता–द्वाविश्रातिश्च) (४८)

(सावता-क्षाव प्रातिश्च) (स्वर्) TS 1.1.9.1

आ दद, इन्द्रस्य बाहुरिस दिक्षणः सहस्रभृष्टिः श्राततेजावायुरिस तिग्मतेजाः, पृथिवि देवयज्-न्योषद्ध्यास्ते मूलं मा हि ्सिष,— न्यापहतो उरहः पृथिव्यै, व्रजं गच्छ गोस्थानं, वर्षत् ते द्यौर्बधान देव सिवतः प्रमस्यां प्रावित श्रतेन पाशौर्यी उस्मान् देष्टि यं च व्यं द्विष्मस्तमतो मा मौगपहतो उरहः पृथिव्यै देवयजन्यै, व्रजं —[] 13

<u>TS 1.1.9.1 – Padam</u>
। । । । । । । एति । द्दे । इन्द्रस्य । बाहुः । असि । दक्षिणः । सहस्रभृष्टिरिति । । । । । । सहस्रभृष्टिरिति । । । । । । । । । सहस्र – भृष्टिः । शततेजा इति शत – तेजाः । वायुः । असि ।

तिग्मतेजा इति तिग्म – तेजाः । पृथिवि । देवयजनीति देव –यजनि । ा । ओषद्ध्याः । ते । मूलम् । मा । हि ्सिषम् । अपहत इत्यप –हतः । अररुः । पृथिव्यै । व्रजम् । गच्छ । गोस्थानमिति गो-स्थानम् । वर्.षतु । ते । द्यौः । बधान । देव । सवितः । परमस्याम् । परावतीति परा – वति । शतेन । पाशैः । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । तम् । अतः । मा । मौक् । अपहत इत्यप–हतः । अररुः । पृथिव्यै । देवयजन्या इति देव –यजन्यै । व्रजम् । **13 (50)** TS 1.1.9.2 गच्छ गोस्थानं, वर्.षतु ते द्यौर्बधान देव सवितः परमस्यां परावति शतेन पाशैर्यो उस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मस्तमतो मा मौगपहतो उरहः पृथिव्या अदेवयजनो, व्रजं गच्छ गोस्थानं, वर्.षत् ते द्यौर्, बधान देव सवितः परमस्यां परावति शतेन पाशैयों उस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मस्तमतो मा -[] 14 TS 1.1.9.2 -Padam ———— । ॥ । गच्छ । गोस्थानमिति गो–स्थानम् । वर्.षतु । ते । द्यौः । बधान । देव । ॥ । । । । । । । । । । । सिवतः । परमस्याम् । परावतीति परा – वति । ञतेन । पाञैः । यः ।

अस्मान् । द्वेष्टिं । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । तम् । अतः । मा । मौक् । अपहत इत्यपं –हतः । अररुः । पृथिव्याः । अदेवयजन इत्यदेव – यजनः । व्रजम् । गच्छ । गोस्थानमिति गो-स्थानम् । वर्.षतु । ते । द्यौः । बधान । देव । सवितः । परमस्याम् । परावतीति परा – वति । शतेन । पाशैः । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । तम् । अतः । मा । 14 (50) TS 1.1.9.3 मौ,-गररुस्ते दिवं मा स्कान्., वसंवस्त्वा परि गृह्णन्तु गायत्रेण छन्दसा, रुद्रास्त्वा परि गृह्णन्तु त्रैष्टुंभेन छन्दसा ऽऽदित्यास्त्वा परि गृह्णन्तु जागतेन छन्दसा, देवस्य सवितुः सवे कर्म कृण्वन्ति वेधस, ऋतम,-स्यृतसदनम,–स्यृतश्रीरिस, धा असि स्वधा अस्युर्वी चासि वस्वी चासि पुरा क्रूरस्य विसृपों विरिफ्शिन्, () नुदादाय पृथिवीं जीरदानुर्यामैरयन् चन्द्रमसि स्वधाभिस्तां धीरासो अनुदृश्य यजन्ते ॥ 15 TS 1.1.9.3 - Padam मौक् । अररुः । ते । दिवम् । मा । स्कान् । वसवः । त्वा । परीति । गृह्णन्तु । गायत्रेणं । छन्दंसा । रुद्राः । त्वा । परीति । गृह्णन्तु । त्रैष्टुंभेन ।

छन्दंसा । आदित्याः । त्वा । परीति । गृह्णन्तु । जागतेन । छन्दंसा । देवस्य । सवितुः । सवे । कर्म । कृण्वन्ति । वेधसः । ऋतम् । असि । ऋतसदनमित्यृत –सदनम् । असि । ऋतश्रीरित्यृत – श्रीः । असि । धाः । असि । स्वधेति स्व- धा । असि । उर्वी । च । असि । वस्वी । च । असि । पुरा । क्रूरस्य । विसृप इति वि- सृपः । विरिष्शिति वि रिष्शित् ()। उदादायेत्युत् – आदाय । पृथिवीम् । जीरदानुरिति जीर – दानुः । याम् । ऐरयन्न् । चन्द्रमसि । स्वधाभिरिति स्व-धाभिः । ताम् । धीरांसः । अनुदृश्येत्यनु – दृश्य । यजन्ते ॥ 15 (61) (देवयजन्यै व्रजं - तमतो मा - विरिफ्शन् - नेकादश च) (A9) TS 1.1.10.1 प्रत्युष्ट ए रक्षः प्रत्युष्टा अरातयो, ऽग्नेर्वस्तेजिष्ठेन तेजसा निष्टपामि, गोष्ठं मा निर्मृक्षं वाजिनं त्वा सपत्रसाह ्सं मार्जिम, वाचं प्राणं, चक्षुः श्रोत्रं, प्रजां योनिं मा निर्मृक्षं वाजिनीं त्वा सपत्नसाही 🗨 सं मार्ज्म्या, शासाना सौमनसं प्रजां सौभाग्यं तनूं।

अग्नेरनुव्रता भूत्वा सं नहो सुकृताय कं ॥ स्प्रजसस्त्वा वय एं सुपत्नीरुपं -[] 16

TS 1.1.10.1 -Padam प्रत्युष्टमिति प्रति – उष्टम् । रक्षः । प्रत्युष्टा इति प्रति –उष्टाः । अरातयः । अग्नेः । वः । तेजिष्ठेन । तेजसा । निरिति । तपामि । गोष्ठमिति गो –स्थम् । मा । निरिति । मृक्षम् । वाजिनम् । त्वा । सपत्रसाहमिति सपत्र - साहम्। समिति । मार्ज्मि । वाचम्। प्राणमिति प्रा- अनम् । चक्षुः । श्रोत्रम् । प्रजामिति प्र -जाम् । योनिम् । मा । निरिति । मृक्षम् । वाजिनीम् । त्वा । सपत्रसाहीमिति सपत्न साहीम् । समिति । मार्ज्मि । आशासानेत्या – शासाना । सौमनसम् । प्रजामिति प्र –जाम् । सौभाग्यम् । तनूम् ॥ अग्नेः । अनुव्रतेत्यनु -व्रता । भूत्वा । समिति । नह्ये । सुकृतायेति सु -कृताय । कम् ॥ सुप्रजस इति सु-प्रजसः । त्वा । वयम् । सुपत्नीरिति सु-पत्नीः । उपेति । 16 (50)

Page 29 of 48

TS 1.1.10.2

```
सेदिम ।
्। । ॥
अग्ने सपत्नदम्भनमदब्धासो अदाभ्यं॥
इमं विष्यामि वरुणस्य पाशं यमबद्ध्नीत सविता सुकेतः।
धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोके स्योनं मे सह पत्या करोमि ॥
समायुषा सं प्रजया समग्ने वर्चसा प्नः।
सं पत्नी पत्या ऽहं गच्छे समात्मा तनुवा मम ॥
महीनां पयो ऽस्योषधीना ं रसस्तस्य ते ऽक्षीयमाणस्य निर् –[] 17
TS 1.1.10.2 -Padam
सेदिम ॥ अग्ने । सपलदम्भनमिति सपल-दम्भनम् । अदंब्धासः ।
अदाभ्यम् ॥ इमम् । वीति । स्यामि । वरुणस्य । पाशम् । यम् ।
अबद्ध्नीत । सविता । सुकेत इति सु-केतः ॥ धातुः । च । योनौ ।
सुकृतस्येति सु –कृतस्य । लोके । स्योनम् । मे । सह । पत्या ।
करोमि ॥ समिति । आयुषा । समिति । प्रजयेति प्र–जया । समिति ।
अग्ने । वर्चसा । पुनः ॥ समिति । पत्नी । पत्या । अहम् । गच्छे ।
```

TS 1.1.10.3

वपामि, महीनां पयो उस्योषधीना रस्यो उद्बेधन त्वा चक्षुषा उवेक्षे सुप्रजास्त्वाय, तेजो उसि, तेजो उनु प्रे, —ह्यग्निस्ते तेजो मा वि नै, —दग्नेर्जिह्या उसि सुभूर्देवानां धाम्नेधाम्ने देवेभ्यो यजुषेयजुषे भव, शुक्रमिस, ज्योतिरिस, तेजो उसि, देवो वः सिवतोत् पुनात्विच्छिद्रेण पिवित्रेण वसोः सूर्यस्य रिश्मिभः, शुक्रं () त्वा शुक्रायां धाम्नेधाम्ने देवेभ्यो यजुषेयजुषे गृह्यामि, ज्योतिस्त्वा ज्योतिष्यिचिस्त्वा उर्चिषि धाम्नेधाम्ने देवेभ्यो यजुषेयजुषे गृह्यामि, ॥ 18

TS 1.1.10.3 -Padam

वपामि । महीनाम् । पयः । असि । ओषधीनाम् । रसः । अदब्धेन । त्वा । चक्षुषा । अवेति । ईक्षे । सुप्रजास्त्वायेति सुप्रजाः – त्वाय । तेजः । असि । तेजः । अनु । प्रेति । इहि । अग्निः । ते । तेजः । मा । वीति । नैत् । अग्नेः । जिह्वा । असि । सुभूरिति सु – भूः । देवानाम् । धाम्नेधाम्न इति धाम्ने – धाम्ने । देवेभ्यः ।

यजुषेयजुष इति यजुषे -यजुषे । भव । शुक्रम् । असि । ज्योतिः । असि । तेजः । असि । देवः । वः । सविता । उदिति । पुनातु । अच्छिद्रेण । पवित्रेण । वसोः । सूर्यस्य । रिमभिरिति रिम-भिः । शुक्रम् ()। त्वा। शुक्रायाम्। धाम्ने धाम्न इति धाम्ने – धाम्ने। देवेभ्यः । यजुषेयजुष इति यजुषे –यजुषे । गृह्णामि । ज्योतिः । त्वा । ज्योतिषि । अर्चिः । त्वा । अर्चिषि । धाम्ने धाम्न इति धाम्ने – धाम्ने । देवेभ्यः । यजुषेयजुष इति यजुषे –यजुषे । गृह्णामि ॥ 18 (66) (उप - नी - रिमिभिः शुक्र ॰ पोडश च) (A10) TS 1.1.11.1 कृष्णी उस्याखरेष्ठी उग्नये त्वा स्वाहा, वेदिरसि बर्.हिषे त्वा स्वाहा, । बर्.हिरसि सुग्भ्यस्त्वा स्वाहा, दिवे त्वा, ऽन्तरिक्षाय त्वा, पृथिव्यै त्वा, स्वधा पितृभ्य ऊग्भव बर्.हिषद्भ्य ऊर्जा पृथिवीं गच्छतविष्णोः स्तूपो ऽस्यूर्णामदसं त्वा स्तृणामि स्वासस्थं देवेभ्यो गन्धर्वो ऽसि विश्वावसुर् विश्वस्मादीषतो यजमानस्य परिधिरिड ईडितइन्द्रस्य बाहुरसि -[] 19

TS 1.1.11.1 -Padam कृष्णः । असि । आखरेष्ठ इत्याखरे – स्थः । अग्नये । त्वा । स्वाहा । । वेदिः । असि । बर्.हिषे । त्वा । स्वाहा । बर्.हिः । असि । स्रुग्भ्य इति स्रुक् –भ्यः । त्वा । स्वाहा । दिवे । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । स्वधेति स्व-धा । पितृभ्य इति पितृ -भ्यः । ऊर्क् । भव । बर्.हिषद्भ्य इति बर्.हिषत्-भ्यः । ऊर्जा । पृथिवीम् । गच्छत । विष्णोः । स्तूपः । असि । ऊर्णोम्रदसमित्यूर्णो – म्रदसम् । त्वा । स्तृणामि । स्वासस्थमिति स् –आसस्थम् । देवेभ्यः । गन्धर्वः । असि । विश्वावसुरिति विश्व – वसुः । विश्वस्मात् । ईषतः । यजमानस्य । परिधिरिति परि – धिः । इडः । ईडितः । इन्द्रस्य । बाहुः । असि । 19 (50)

TS 1.1.11.2

दक्षिणो यजमानस्य परिधिरिड ईडितो मित्रावरुणौ त्वोत्तरतः परि धत्तां धुवेण धर्मणा यजमानस्य परिधिरिड ईडितः सूर्यस्त्वा पुरस्तात् पातु वस्याश्चिदभिशस्त्यावीतिहोत्रं त्वा कवे द्युमन्त्र समिधीमृह्यग्ने वसूना ए स्ट्राणा – मादित्याना ए

सदिस सीद जुहूरुपभृद् धुवा उसि घृताची नाम्ना प्रियेण नाम्ना प्रिये सदिस () सीदैता असदन्थ् सुकृतस्य लोके ता विष्णो पाहि पाहि यज्ञं पाहि यज्ञपतिं पाहि मां यज्ञनियं॥ 20

TS 1.1.11.2 -Padam

दक्षिणः । यजमानस्य । परिधिरिति परि – धिः । इडः । ईडितः । मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । त्वा । उत्तरत इत्युत् – तरतः । परीति । धत्ताम् । ध्रुवेण । धर्मणा । यजमानस्य । परिधिरिति परि-धिः । इडः । ईडितः । सूर्यः । त्वा । पुरस्तात् । पातु । कस्याः । चित् । अभिशंस्त्या इत्यभि -शस्त्याः । वीतिहोत्रमिति वीति - होत्रम् । त्वा । कवे । द्युमन्तमिति द्यु – मन्तम् । समिति । इधीमहि । अग्ने । बृहन्तम् । अद्ध्वरे । विशः । यन्त्रे इति । स्थः । वसूनाम् । रुद्राणाम् । आदित्यानाम् । सदसि । सीद । जुहूः । उपभृदित्युप – भृत् । ध्रुवा । असि । घृताची । नाम्ना । प्रियेण । नाम्ना । प्रिये । सदसि () । सीद । एताः । असदन्न् । सुकृतस्येति सु-कृतस्य । लोके । ताः । विष्णो इति । पाहि । पाहि ।

```
यज्ञम् । पाहि । यज्ञपतिमिति यज्ञ-पतिम् । पाहि । माम् ।
यज्ञनियमिति यज्ञ – नियम् ॥ 20 (65)
(बाहुरसि - प्रिये सदसि - पञ्चदश च) (A11)
TS 1.1.12.1
भुवनमसि वि प्रथस्वाग्ने यष्टरिदं नमः ।
ज्हेह्यग्निस्त्वा ह्रयति देवयज्याया उपभृदेहि देवस्त्वा सविता ह्रयति
देवयज्याया अग्नाविष्णू मा वामव क्रमिषं वि जिहाथां मा मा सं ताप्तं
ँलोकं में लोककृतौ कृणुतं विष्णोः स्थानमसीत इन्द्रो अकृणोद
वीर्याणि समारभ्योर्द्ध्वो अद्ध्वरो दिविस्पृशमहुतो ()
यज्ञो यज्ञपते–रिन्द्रावान्थ् स्वाहा बृहद्–भाः पाहि मा ऽग्ने दुश्चरितादा
मा सुचरिते भज मखस्य शिरो ऽसि सं ज्योतिषा ज्योतिरङ्क्तां ॥ 21
TS 1.1.12.1 -Padam
भुवनम् । असि । वीति । प्रथस्व । अग्ने । यष्टः । इदम् । नमः ॥
जुहुं। एति । इहि । अग्निः। त्वा । ह्वयति । देवयज्याया इति
देव -यज्यायै । उपभृदित्युप -भृत् । एति । इहि । देवः । त्वा ।
सविता । ह्वयति । देवयज्याया इति देव –यज्यायै ।
```

```
।
अग्नाविष्णू इत्यग्ना –विष्णू । मा ।
वाम् । अवेति । क्रमिषम् । वीति । जिहाथाम् । मा । मा । समिति ।
ताप्तम् । लोकम् । मे । लोककृताविति लोक-कृतौ । कृणुतम् ।
विष्णोः । स्थानम् । असि । इतः । इन्द्रः । अकृणोत् । वीर्याणि ।
समारभ्येति सं-आरभ्य । ऊर्द्ध्वः । अद्ध्वरः । दिविस्पृशमिति
दिवि -स्पृशम् । अहुतः () । यज्ञः । यज्ञपतेरिति यज्ञ – पतेः ।
ः । । । । । । इन्द्रावानितीन्द्र – वान् । स्वाहा । बृहत् । भाः । पाहि । मा । अग्ने ।
दुश्चरितादिति दुः – चरितात् । एति । मा । सुचरित इति सु – चरिते ।
भज । मखस्य । शिरः । असि । समिति । ज्योतिषा । ज्योतिः ।
अङ्क्ताम् ॥ 21 (71) (अहुत - एकवि ्रातिश्व) (A12)
TS 1.1.13.1
वाजस्य मा प्रसवेनोद्ग्राभेणो–दंग्रभीत्।
अथा सपता एं इन्द्रों में निग्राभेणाधरा एं अकः ॥
उद्ग्राभं च निग्राभं च ब्रह्म देवा अवीवृधन् ।
अथा सपत्नानिन्द्राग्नी मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥
```

वस्भयस्त्वा रुद्रेभ्यस्त्वा ऽऽदित्येभ्यस्त्वा ऽक्तल् रिहाणा वियन्तु वयः ॥ प्रजां योनिं मा निर्मृक्षमा प्यायन्तामाप ओषधयो मरुतां पृषतयः स्थ दिवं -[] 22 TS 1.1.13.1 -Padam वाजस्य । मा । प्रसवेनेति प्र—सवेन । उद्ग्राभेणेत्युत् — ग्राभेण । उदिति । अग्रभीत् ॥ अथं । सपत्नान् । इन्द्रः । मे । निग्राभेणेति नि-ग्राभेण । अधरान् । अकः ॥ उद्ग्राभमित्युत् -ग्राभम् । च । निग्राभमिति नि –ग्राभम् । च । ब्रह्मं । देवाः । अवीवृथन्न् ॥ अथं । सपतान् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । मे । विषूचीनान् । वीति । अस्यताम् ॥ वसुभ्य इति वसु-भ्यः । त्वा । रुद्रेभ्यः । त्वा । आदित्येभ्यः । त्वा । अक्तम् । रिहाणाः । वियन्तु । वयः ॥ प्रजामिति प्र–जाम् । योनिम् । मा । निरिति । मृक्षम् । एति । प्यायन्ताम् । आपः । ओषधयः । मरुताम् । पृषतयः । स्थ । दिवं । **22 (50)**

vedavms@gmail.com Page 37 of 48

TS 1.1.13.2

TS 1.1.13.2 -Padam

गच्छ । ततः । नः । वृष्टिम् । एति । ईरय ॥ आयुष्पा इत्यायुः – पाः ।
अग्ने । असि । आयुः । मे । पाहि । चक्षुष्पा इति चक्षुः – पाः ।
अग्ने । असि । चक्षुः । मे । पाहि । ध्रुवा । असि । यम् ।
परिधिमिति परि –धिम् । पर्यधत्था इति परि –अधत्थाः । अग्ने । देव ।
पणिभिरिति पणि –भिः । वीयमाणः ॥ तम् । ते । एतम् । अन्विति ।

जोषम् । भरामि । न । इत् । एषः । त्वत् ।
अपचेतयाता इत्यप – चेतयातै । यज्ञस्य । पाथः । उप । समिति ।
इतम् । स्र स्रावभागा इति स स्राव – भागाः । स्थ । इषाः । बृहन्तः ।

प्रस्तरेष्ठा इति प्रस्तरे-स्थाः । बर्.हिषद इति बर्.हि-सदः । च । 23 (50)

TS 1.1.13.3

देवा इमां वाचमभि विश्वे गृणन्त आसद्यास्मिन् बर्.हिषि मादयद्ध्वमग्नेर् वामपन्नगृहस्य सदसि सादयामि सुम्नाय सुम्निनी सुम्ने मा धत्तं धुरि धुयौं पातमग्ने ऽदब्धायो उञ्चीततनो पाहि मा उद्य दिवः पाहि प्रसित्यै पाहि दुरिष्ट्यै पाहि दुरद्मन्यै पाहि दुश्चरितादविषं नः पितुं कृणु सुषदा योनि स्वाहा देवा गातुविदो गातुं वित्त्वा गातु () – मित मनसस्पत ्। । । । । । इमं नो देव देवेषु यज्ञ७ स्वाहा वाचि स्वाहा वाते धाः ॥ 24

TS 1.1.13.3 –Padam देवाः । इमाम् । वाचम् । अभीति । विश्वे । गृणन्तः। आसद्येत्या–सद्य । अस्मिन्न् । बर्.हिषि । मादयद्ध्वम् । अग्नेः । वाम् । अपन्नगृहस्येत्यपन्न – गृहस्य । सदिसि । सादयामि । सुम्नाय । सुम्निनी इति । सुम्ने । मा । धत्तम् । धुरि । धुर्यौ । पातम् । अग्ने । अदब्धायो इत्यदब्ध-आयो । अशीततनो इत्यशीत –तनो । पाहि । मा ।

Page 39 of 48

अद्य । दिवः । पाहि । प्रसित्या इति प्र-सित्यै । पाहि । दुरिष्ट्या इति दुः -इष्ट्यै । पाहि । दुरद्मन्या इति दुः -अद्मन्यै । पाहि । दुर्श्वरितादिति दुः – चरितात् । अविषम् । नः । पितुम् । कृणु । सुषदेति सु –सदा । ्॥ ॥ ॥ योनिम् । स्वाहा । देवाः । गातुविद इति गातु–विदः । गातुम् । वित्त्वा । गातुम् ()। इत । मनसः । पते । इमम् । नः । देव । देवेषु । यज्ञम् । ॥ ॥ ॥ स्वाहा । वाचि । स्वाहा । वाते । धाः ॥ **24 (63)** (दिवं – च – वित्त्वा गातुं – त्रयोदश च) (A13) TS 1.1.14.1 उभा वामिन्द्राग्नी आहुवद्ध्या उभा राधसः सह मादयद्ध्यै । उभा दाताराविषा एं रयीणामुभा वाजस्य सातये हुवे वां ॥ अश्रव ए हि भूरिदावत्तरा वां विजामातुरुत वा घा स्यालात्। अथा सोमस्य प्रयती युवभ्यामिन्द्राग्नी स्तोमं जनयामि नव्यं ॥ इन्द्राग्नी नवतिं पुरो दासपत्नीरधूनुतं । साकमेकेन कर्मणा ॥ ्राचिं नु स्तोमं नवजात-मद्येन्द्राग्नी वृत्रहणा जुषेथां । **25**

<u>TS 1.1.14.1-Padam</u> उभा । वाम् । इन्द्राग्न

उभा । वाम् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । आहुवद्ध्यै । उभा । राधसः । सह । मादयद्ध्यै ॥ उभा । दातारौ । इषाम् । रयीणाम् । उभा । वाजस्य । सातये । हुवे । वाम् ॥ अश्रवम् । हि । भूरिदावत्तरेति भूरिदावत् – तरा । वाम् । विजामातुरिति वि– जामातुः । उत । वा । घ । स्यालात् ॥ अथं । सोमस्य । प्रयतीति प्र-यती । युवभ्यामिति युव - भ्याम् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । स्तोमम् । जनयामि । नव्यम् ॥ इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । नवतिम् । पुरः । दासप्रतीरितं दास – प्रतीः । अधूनुतम् ॥ साकम् । एकेन । कर्मणा ॥ शुचिम् । नु । स्तोमम् । ा । नवजातमिति नव- जातम् । अद्य । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । वृत्रहणेति वृत्र –हना । जुषेथाम् ॥ 25 (50) TS 1.1.14.2 उभा हि वार् सुहवा जोहवीमि ता वाजर् सद्य उशते धेष्ठा ॥ वयमु त्वा पथस्पते रथं न वाजसातये।

धिये पूषन्नयुज्महि ॥

```
पथस्पथः परिपतिं वचस्या कामेन कृतो अभ्यानडर्कं ।
स नो रासच्छुरुधश्चन्द्राग्रा धियन्धिय ए सीषधाति प्र पूषा ॥
क्षेत्रस्य पतिना वय एं हितेनेव जयामसि ।
गामश्रं पोषयित्न्वा स नो -[] 26
TS 1.1.14.2-Padam
______ । ॥ । ॥ ॥
उभा । हि । वाम् । सुहवेति सु–हवा । जोहवीमि । ता । वाजम् ।
सद्यः । उशते । धेष्ठां ॥ वयम् । उ । त्वा । पथः । पते । रथम् । न ।
वाजसातय इति वाज-सातये ॥ धिये । पूषन्न् । अयुज्महि ॥ पथस्पथ
इति पथः – पथः । परिपतिमिति परि–पतिम् । वचस्या । कामेन ।
कृतः । अभीति । आनट् । अर्कम् ॥ सः । नः । रासत् । शुरुधः ।
चन्द्राग्रा इति चन्द्र – अग्राः । धियन्धियमिति धियं – धियम् ।
सीषधाति । प्रेति । पूषा ॥ क्षेत्रस्य । पतिना । वयम् । हितेन । इव ।
जयामिस ॥ गाम् । अश्वम् । पोषयित्नु । एति । सः । नः । 26 (50)
TS 1.1.14.3
मृडातीदुशे ॥
क्षेत्रस्य पते मधुमन्तमूर्मिं धेनुरिव पयो अस्मासु धुक्ष्व ।
```

मधुश्चतं घृतमिव सुपूतमृतस्य नः पतयो मृडयन्तु ॥ अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्. विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् । युयोद्ध्यस्म-ज्जुंहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नमउक्तिं विधेम ॥ आ देवानामपि पन्थामगन्म यच्छक्नवाम तदनु प्रवोढुं । अग्निर् विद्वान्थ्स यजाथ् – [] 27 TS 1.1.14.3-Padam मृडाति । ईदृशें ॥ क्षेत्रस्य । पते । मधुमन्तमिति मधु-मन्तम् । ऊर्मिम् । धेनुः । इव । पयः । अस्मासु । धुक्ष्व ॥ मधुश्रुतमिति मधु-श्रुतम् । घृतम् । इव । सुपूर्वमिति सु-पूर्वम् । ऋतस्य । नः । पतयः । मृडयन्तु ॥ अग्ने । नय । सुपथेति सु-पथा । राये । अस्मान् । विश्वानि । देव । वयुनानि । विद्वान् ॥ युयोधि । अस्मत् । जुहुराणम् । एनः । भूयिष्ठाम् । ते । नमंडिति नमः – उक्तिम् । विधेम ॥ एति । देवानाम् । अपीति । पन्थाम् । अगन्म । यत् । शक्नवाम । तत् । अन्विति । प्रवोद्धमिति प्र- वोढुम् ॥ अग्निः । विद्वान् । सः । यजात् । 27 (50)

TS 1.1.14.4 सेंदु होता सो अद्ध्वरान्थ् स ऋतून् कल्पयाति ॥ यद्-वाहिष्ठं तदग्नये बृहदर्च विभावसो । महिषीव त्वद्-रयि-स्त्वद्-वाजा उदीरते ॥ अग्ने त्वं <mark>पारया</mark> नव्यो अस्मान्थ् स्वस्तिभिरति दुर्गाणि विश्वा । पूश्च पृथ्वी बहुला न उर्वी भवा तोकाय तनयाय शं योः ॥ त्वमग्ने व्रतपा असि देव आ () मर्त्येष्वा । त्वं यज्ञेष्वीड्यः ॥ यद्-वो वयं प्रमिनाम व्रतानि विदुषां देवा अविदुष्टरासः। अग्निष्टद् विश्वमा पृणाति विद्वान्. येभिर् देवा ए ऋतुभिः कल्पयाति ॥ 28 TS 1.1.14.4-Padam सः । इत् । उ । होता । सः । अद्ध्वरान् । सः । ऋतून् । कल्पयाति ॥ यत् । वाहिष्ठम् । तत् । अग्नये । बृहत् । अर्च । विभावसो इति विभा-वसो ॥ महिषी । इव । त्वत् । रियः । त्वत् । वाजाः । उदिति । ईरते ॥ अग्ने । त्वम् । पारय । नव्यः । अस्मान् । स्वस्तिभिरिति स्वस्ति –भिः । अतीति । दुर्गाणीति दुः –गानि । विश्वा ॥ पूः । च । पृथ्वी । बहुला । नः । उर्वी । भव । तोकाय । तनयाय । राम् । योः ॥

पद पाठः (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

त्वम् । अग्ने । वृतपा इति वृत – पाः । असि । देवः । एति () ।
मर्त्येषु । आ ॥ त्वम् । युज्ञेषु । ईड्याः ॥ यत् । वः । वयम् ।
प्रमिनामेति प्र-मिनाम । वृतानि । विदुषाम् । देवाः ।
अविदुष्टरास् इत्यविदुः – तरासः ॥ अग्निः । तत् । विश्वम् ।
एति । पृणाति । विद्वान् । येभिः । देवान् । ऋतुभिरित्यृतु –भिः ।
कल्पयाति ॥ 28 (73)

(जुषेथामा – स नो – यजा – दा – त्रयोवि श्रातिश्च) (A14)

vedavms@gmail.com

पद पाठः (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-। । । (डुषे – दृ्ह – भुवन – मुष्टाविं्शतिः ।)

First and Last Padam of First Prasnam :-। । (डुषे त्वा – कल्पयाति ।)

> । ॥ हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे प्रथमकाण्डे

प्रथमः प्रश्नः समाप्तः

Summary breakup of Padam - in Kaandam 1, Prasnam 1

Particulars		Example (in Pada PaaTam)	No of Padams as per Pada PaaTam
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	1179
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	104
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः ।	
		बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।	234
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) ।	4
		विष्णो = विष्णो इति ।	
प्रग्रह वेष्टन पदानि	PGS	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने ।	9
		इन्द्राग्नी = इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी	
		Total Padams	1530

Page 47 of 48

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 1 – TS 1.1

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	1	43
Anuvakam 2	2	88
Anuvakam 3	1	58
Anuvakam 4	2	96
Anuvakam 5	2	111
Anuvakam 6	1	65
Anuvakam 7	2	98
Anuvakam 8	1	72
Anuvakam 9	3	161
Anuvakam 10	3	166
Anuvakam 11	2	115
Anuvakam 12	1	71
Anuvakam 13	3	163
Anuvakam 14	4	223
	28	1530